

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

NVE

Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

23. juni 2015

Tilleggsuttalelse til småkraftpakke i Berg, Lenvik og Sørreisa kommuner

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er har tidligere uttalt seg til søknadene om å bygge småkraftverk i Berg, Lenvik og Sørreisa kommuner. FNF Troms deltok på sluttbefaring av Øvre Tverrelva kraftverk 8. juni, samt Middagselva kraftverk og Bjørgelva kraftverk 9. juni. Berg Jeger- og Fiskarlag (JFL), som FNF samarbeider tett med, deltok på befaringen av Tverrelva og Straumsbotn kraftverk 11. juni. Vi ønsker å takke for gode og nyttige befaringer, samt å komme med noen korte tilleggsmomenter.

Øvre Tverrelva

Det var god merking av turløyper i området, hvor Hjerttind er et av de mest populære turmålene. Veien som følges i starten var stedvis markant preget av eksisterende inngrep, noe som avtar lengre opp i dalen. Når en bryter av veien og fortsetter innover lettgåtte rabber/rygg til planlagt inntak, spiller elva en stor rolle for opplevelsesverdien. De to elvene som møtes, med småfusser og stryk, rammet inn av markante fjell i storskalalandskapet, utgjør en stor verdi. Den planlagte betongdammen på ca. 6 meters høyde og over 20 meters lengde vil utgjøre et stort inngrep og forringe verdiene i høy grad. Befaringen viste at grunnet slakt terreng i starten av rørgaten vil det være liten fleksibilitet for å justere ned høyden på dammen for å kunne tilfredsstille miljøforbedrende tiltak. FNF mener at dette er et lite heldig utgangspunkt. Vi ønsker også å trekke fram at man har utsyn til elva på et punkt oppover langs veien. Her er det også en bro med et påfølgende stinettverk som benyttes i friluftsammenheng, til rundturer m.m. FNF Troms henstiller fremdeles at konsesjon ikke bør gis på bakgrunn av verdiene for landskap og friluftsliv. Reindriftsinteressene er også betydelige i dette området.

Middagselva

Skardalen, som Middagselva renner gjennom, er godt tilrettelagt for friluftsliv. På østsiden av dalen ligger Gamtofta som er en restaurert samisk boplass med kulturminner fra 1600-tallet. Fra Gamtofta kan en følge merket sti opp til Middagsfjellet, en «utitroms-post» fra Midt-Troms friluftsråd, som hadde ca 240 registrerte besøkende i 2014. Innover dalen ligger det 13-14 skilte kulturminner (kulturminneløype), samt gapahuk og to åpne hytter som er fine turmål. Inntaket ligger på høyde med Gamtofta og potensielle inngrep / byggeaktivitet vil hovedsakelig få konsekvens for dette området. To hovedutfordringer er hvordan den nedgravde rørgata skal føres videre fra dammen uten å skade/punktere den verdifulle intermediære fastmattemyra (NT) som ligger rett ved. Den andre er at kraftstasjonen er planlagt langt ned, noe som reduserer potensielt gyte- og bruksareal for laksen. For sistnevnte stiller vi oss bak fylkesmannen sin anbefaling om å

FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftsansjoner i Troms som til sammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

flytte stasjonen lengre opp langs elva. Ved en eventuelt utbygging forutsetter vi at begge de nevnte utfordringene ivaretas, samt at den eksisterende skogsbilveien på vestsiden benyttes i størst mulig grad.

Bjørgelva

Bjørgelva viste seg som det minst konflikthfulle av de befarte prosjektene. Det meanderende myrområdet ovenfor inntaket er viktig å bevare i sin helhet. Dersom det gis konsesjon er det nødvendig med tilstrekkelig minstevannsføring for å redusere tapet av fossens opplevelsesverdi, samt å gi best mulig vilkår for artene i bekkekløfta (B-verdi). Det er viktig å se de tre prosjektene i Sørreisa i sammenheng, særlig da de også berører samme reinbeitedistrikt.

Tverrelva kraftverk

Befaringen til Tverrelva bekreftet områdets store verdi for friluftsliv, fiske, landskap, nasjonal turistvei og reindrift. FNF Troms og Berg JFL anbefaler fremdeles at konsesjon ikke gis.

Straumselva kraftverk

Under befaringen viste Straumselva sin verdi som lavterskel og lett tilgjengelig elv med gode fiskemuligheter, flotte småfusser, strandområde og hekkelokalitet for rovfugl. Befaringen ga ny innsikt til flere av høringspartene som tidligere så på prosjektet som lite konflikthfylt. Også fylkesmannen i Troms påpekte at området har betydelige verdier for natur, friluftsliv og landskap. Av tekniske utfordringer ble det tatt opp spørsmål i forhold til flom. Berg JFL mener at det ikke er gjort gode nok konsekvensutredning i Straumbotn kraftverk for hvordan en betonginstallasjon i forbindelse med inntaket vil påvirke elva under flom eller isgang. Storjorda ovenfor vanninntaket er veldig flat og det skal lite til for at det blir oversvømmelse. Erfaringer fra tidligere år har vist store overforsvømmelser i området. FNF Troms og Berg JFL mener fremdeles at området bør spares for kraftutbygging.

Samlet belastning

FNF Troms minner om det store utbyggingspresset i fylket og mener det er avgjørende med en god vurdering av samlet belastning. Siden befaringen fant sted har også OED gitt konsesjon til kontroversielle utbygginger (til tross for NVEs anbefalinger/innstilling) i Ullsfjord i Tromsø kommune med 135 nye GWh i årsproduksjon. Dette bør også spille inn i regnskapet for samfunnsnytte og allmennhetens interesser i behandlingen av småkraftpakken for Lenvik, Sørreisa og Berg. Vi ser behovet for at naturmangfold, landskap, friluftsliv, reindrift m.m. vektet tungt i den videre saksbehandlingen.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune
Lenvik kommune
Berg kommune
Sørreisa kommune